

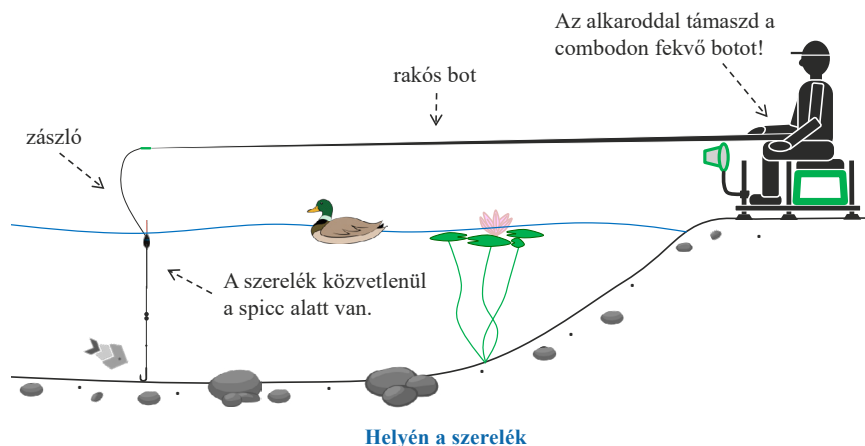
RAKÓS BOTOS HORGÁSZAT ÁLLÓVÍZEN

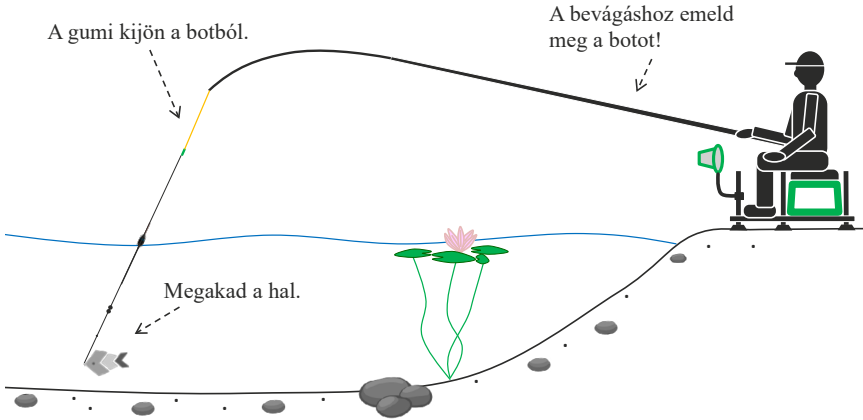
Nemrég beszélgettem egy mellettem ülő horgással, és mesélt nekem az egyesületi házi versenyükről. Nehezményezte, hogy már megint a rakós botosok nyerték meg, és az „egyszerű” horgászok labdába sem rúghattak. Értettem a keserűségét, de azonosulni nem tudtam vele. Véleményem szerint ma már nagyon széles körnek van meg a lehetősége rakós bottal horgászni. Az már rég nem igaz, hogy csak súlyos százezrekért szerezhető be ez a bot és a hozzá való tartozékok. 2021-et írunk, és meggyőződésem, hogy akár 40–50 000 Ft-ból már lehet olyan rakós botot vásárolni, amellyel megtehetőek a kezdeti lépések. A „megfertőződéshez” biztosan elég...

A módszerről röviden

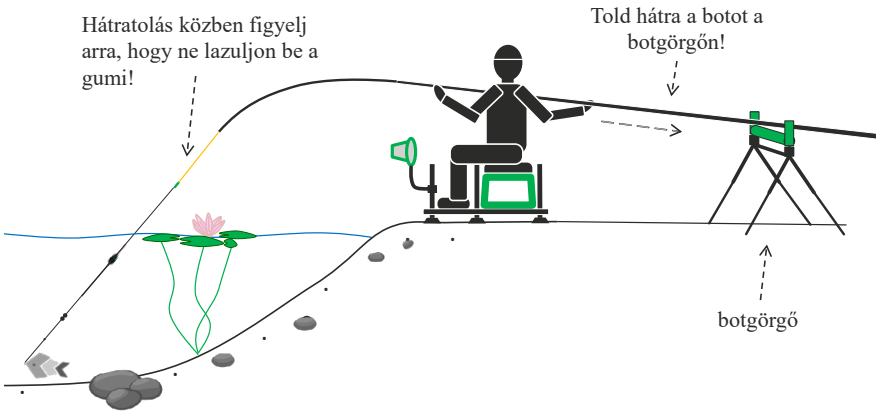
A rakós bot kúpos tagokból álló spiccbot, melynek tagjait nem a megszokott – teleszkópos botokra jellemző – módon nyitjuk ki. A bot részeit először egyesével ki kell szedni a nyéltagból, majd a tagokból össze kell rakni a botot. Ezért rakós bot a neve. Napjaink rakós botjainál a spicc felé eső tagba dugjuk bele a következő, vastagabb tagot.

A botra rövidített szerelék kerül, amely a meghorgászendő vízmélységnél körülbelül 0,5–1,5 m-rel hosszabb. A rövidített szereléket a bot első pár tagjára (topszett) szereljük fel. A topszettet a botra rátéve az erre a célra kialakított görgőn betoljuk a víz fölé, ahol aztán a szereléket betesszük a helyére. A bot spiccében és – általában – a második tagjában rugalmas gumi található, amelynek segítségével a hal kifárasztható. Kapás esetén, a bevágást követően a botot a görgőn toljuk hátra, majd a megfelelő helyen szétszedjük, és a halat a topszettel (a kézben maradt, levett tagokkal) emeljük vagy fárasztjuk ki.

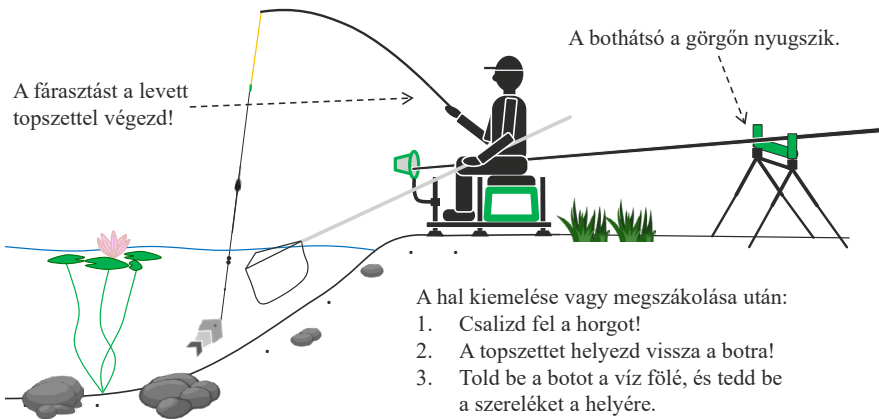

A bevágás pillanata

A bot hátrátolása

Fárasztás és a hal kiemelése

A módszerek rengeteg előnye van:

- »» Pontosan lehet a vízmélységet kimérni és a medertöréseket megkeresni.
- »» Precíz, mert centiméter-pontosággal lehet horgászni és etetni.
- »» Kevés gyakorlattal, gubancmentesen lehet vele horgászni.
- »» Könnyű vele akadók mellett horgászni.
- »» Folyó- és áramló vízen a sodrásban tartható a szerelék.
- »» Bármilyen csalivezetés megvalósítható vele.
- »» Direkt a bevágás, mert közvetlenül a hal felett történik.
- »» Gyorsaság: elhibázott kapás esetén egyszerűen csak vissza kell tenni a csalit a helyére.

Vannak hátrányok is:

- »» Csak bizonyos távolságot lehet vele meghorgászni. Maximum arra a távra horgászhat vele, mint amennyi a bot hossza. (Kivételt képez a kilendítős szerelék, de annál már csorbát szenved a pontosság.)
- »» Költségek: a rakós botok egyre olcsóbbak, de még így is jóval többbe kerülnek, mint egy gyűrűs bot vagy spiccbot.
- »» A legtöbb horgász a rakós botot még ma is a versenyhorgászok eszközének tartja.
- »» Hátfájás lehet belőle, ha nem tartod a botot, vagy nem megfelelő a horgász-ládád magassága.

A rakós botos horgászat lényege

Jómagam a rakós botos módszert tartom a horgászat *Forma-1*-ének. Nem tudok még egy olyan precíz és végletekig kifinomult módszert, amelyekkel ennyire aprólékosan és minden részletre odafigyelve lehetséges a horgászatot az irányításunk alatt tartani.

Rakós bot

A parttól 13 m-es távolsáig akár centiméter-pontosan tudunk horgászni, bármilyen mozgást, süllyedést képesek vagyunk a bottal reprodukálni. Mindezek

mellett centiméter-pontossággal lehet hangtalanul etetni. Ezt egyetlen másik módszer sem tudja.

Nagyon könnyen válthatunk szereléket, mert a rakós bot első tagjaiból (topszett) több darabot is ki tudunk magunk mellé készíteni. A váltáshoz csak ki kell tolni a botot, átcserelni a kívánt topszettet, majd visszatolni a horgászhelyre.

A *Horgásztíkok 1.* könyvben volt egy kisebb fejezetrés, ahol arra a kérdésre kerestem a választ, hogy lehet-e kapást csinálni. A válaszom az volt, hogy nem. Rakós botos horgászatra ez az állításom nem érvényes. Rakóval igenis lehet kapást csinálni. Sokszor elég csupán egy belemozdítás vagy emelés. Áramló vízben pedig éppen az ellenkezője adhat kapást azzal, hogy megállítjuk vagy lelassítjuk a szereléket az áramlásban. Ennek a repertoárnak csak a töredékét tudják más horgász módszerek.

A rakós bot kiválasztása

A nemzetközi versenyeken használható rakós botok engedélyezett maximális hossza 13 m. Ez a korlátozás található a FIPS.ed (Nemzetközi Édesvízi Horgász Szövetség) hivatalos versenyszabályzatában. Nagy-Britanniában ennél jóval hosszabb botokat is gyártanak és használnak. Akár 17 m-nél hosszabbak is kaphatók. Ebben a fejezetben a 13 m-es botokkal foglalkozom, mivel hazánkban ezek az elterjedtek. De természetesen találkozhatunk idehaza is 14,5 vagy 16 m-nél hosszabb botokkal is. Ha például a te kedvenc horgász helyeden csak a 14 m-es bottal éred el a szemközti nádat vagy egy markáns medertörést, esetleg egy alámosott szigetet vagy zátonyt, akkor ajánlom, hogy ahhoz válassz bothosszt. Minden más esetben a 13 m-eset válaszd. Korosztályos, masters, veterán vagy női horgászoknak is a 13 m-es bot megvételét javaslom, mert ezt a hosszt lehet később a legkönnyebben eladni.

Mindig a célnak megfelelő horgászbottot kell választani. Ez rakós botok esetén sincs másképpen. Gyűrűs botok esetén sem lesz ugyanaz a célhal egy szuperkönnyű pergetőbottal és egy 3,5 librás pontyos bottal. A rakós botoknál is legalább ugyanilyen széles a skála.

Kezdőknek nem javaslom egy több százezer forintos botcsoda azonnali megvásárlását. Itt is a fokozatosság a lényeg. Meg kell ismerni a módszert, horgászni kell a kedvenc helyeken, és fokozatosan beruházni az egyre jobb botokba, amennyiben szükséges. Egy méregdrága bot általában már speciális esetekre, horgászati helyzetekre való. Egy olcsóbb, esetleg középkategóriás bot viszont univerzálisan mindenre használható. Lecserélni akkor kell, ha versenyezni szeretne vele az ember. Először tehát olcsóbb – esetleg használt botot javasllok. Első botnak leggyakrabban egy 8–9 m-es, ún. marginbotot szoktam ajánlani, melyel 1 dkg és 8–10 kg között minden megfogható a meghorgászható 8–9 m-es

távolságon belül. Ezt a botot újan – akár kiegészítőkkel együtt – már 60–70 000 forintból is ki lehet hozni.

Hobbihorgászatra sem elegendő önmagában egy bot. A szál bot mellé szükséges egy *kupakolótopszett* (cup kit), és ajánlott második topszett is. A két topszettbe különböző gumit lehet fűzni, így váltani lehet a szerelékek között horgászat közben is. Fontos, hogy a bothoz *minitoldó* is legyen. Kelleni fog továbbá egy *horgászláda első bottartóval*, és egy *botgörgő* is. A többi kiegészítő ajánlott, de nem szükséges.

Alapfogalmak

A **tagok számozása** mindig a spicc felől kezdődik. Egy jó 13 m-es bot ma már csak 8 tagos, régebben voltak jellemzők a 9 tagos változatok. A 8 tagos botok **szállítási hossza** megközelíti, sőt sok bot esetében meg is haladja a 2 m-t. Ezt érdemes lehet figyelembe venni, mert ez már nem minden autóban fér el kényelmesen. A 8 tagos botok összecukva hosszabbak, ugyanakkor összerakva kevesebb toldás található rajtuk, mint a 9-10 tagos botokon. Emiatt gerincesebbek, gyorsabbak horgászat közben.

A **topszett** a bot első tagjait jelenti. Ugyanúgy topszettnek hívjuk az első két tagot, mint ahogyan az első három vagy négy tagot is. Sokszor nevezik az első két – gumizott tagot – topkitnek is, de ezt az elnevezést nem használja következetesen minden gyártó. Amennyiben 3 tagot szedünk le a botról és tesszük fel rá horgászat közben, akkor 3 tagos topszetről beszélünk; 4 tag esetén négytagos topszetről. A topszettek minden bothoz külön is megvásárolhatóak. Kissé bonyolítja a helyzetet, hogy egyes gyártók a múltban vékony spicccel szállították a rakós botjaikat. Ezt a spiccet még mindig beleszámolják a tagok számába, holott a legtöbben már nem horgásznak vele. Így fordulhat elő például, hogy a Sensas 5 tagos topszett spicc nélkül 5,5 m, mert valójában a spicc nélkül csak 4 tagos. A Tubertini C8 4 tagos topszett pedig 5,8 m hosszú.

Különböző topszettek

Szintén a nagy múltú gyártók „találmánya” az **AB tip**. A vékony spicceket ugyanis általában legalább félbe kellett vágni, hogy rendesen begumizhatóak legyenek. Sok pontyos pecás egyszerűen ki is vette azt a botokból. A csonka spicc és a második tag összedolgozásából született az AB tip, ami a két tagból egyet csinált. A gyártók ma már szinte kivétel nélkül ezzel kínálják a botokat.

Nyéltagnak nevezzük a rakós botnak a horgász felőli legvastagabb tagjait. Ezeken gyakran mutatós festés, márkajelzés is található. Az európai kontinensre gyártott 13 m-es botok utolsó (8.) és utolsó előtti (7.) tagja általában nyéltag. A festéssel utalnak is erre, de sokkal fontosabb a megerősítő karbonszövetek megléte. Ezek teszik alkalmassá a tagot arra, hogy a horgász a könyöke alatt tartsa, vagy az első bottartóba helyezze.

Nyéltagok

A **minitoldónak** több funkciója is van. A botok tagosztása nem adja ki pontosan a maximális bothosszokat. Sok bothoz akár közel 0,8–1 m-es minitoldót kell használni, hogy a 13 m-es bothossz kiadódjon. A horgászok ezt szokták méretre vágni, a topszettet pedig érintetlenül hagyják.

A másik funkciója a bottagok védelme. A minitoldók vastag falúak és nagyon erősek. Ezeket használva nem kell félnie a horgásznak, hogy megroppantja a botot. Jómagam sohasem horgászom minitoldó nélkül. Ha nincs szükségem a minitoldó által megnövelt hosszra, akkor is használok egy nagyon kicsi toldót.

Sok gyártó kínál minitoldókat a vékonyabb bottagokba is. Ezek akkor keltenek, ha nincs szükség a teljes bothosszra, mert például csak 4-5 vagy 6 tagban horgászol. Ezek a tagok különösen érzékenyek, mivel nincsenek megerősítve, mint a nyéltagok. Ezekhez mindenképpen használj minitoldót!

A **kupakolótopszett** (cup-kit vagy cupping kit) nagyon fontos kiegészítő. Ennek segítségével tudsz nagyon pontosan és zajtalanul etetni. Érdeemes olyan hosszban megvenni, amilyen topszethosszal a leggyakrabban horgászol. Így egyszerűen cserélheted horgászat közben a topszettet a kupakolóval, és nem kell a tagokat rakosgatni ide-oda.

A kupakolótopszettek általában nehezebbek és erősebbek, mint a horgászatra használt topszettek. Vannak gyártók, akik a legerősebb pontyos topszettjüket ajánlják kupakolótopszettnek, azaz nem gyártanak külön erre valót.

Csúcs-, keszeges, allround, pontyos vagy marginbot

A **csúcsbotok** (angolul flagship pole, azaz „zászlóshajó”) minden gyártó esetében az adott legjobb anyagot és legtöbb újítást tartalmazzák. A legtöbb esetben csak pár százalékkal jobbak, mint a katalógus következő darabja. Árban viszont akár 30–40%-kal is többet kérnek érte. Annak szükséges csak ilyen botot vennie, akinek a legvégső 1-2% is számít, vagy egyszerűen csak a legjobbat szeretné. Véleményem szerint a magyar vizekre nincs szükség a csúcsbotokra és a papírvékony szuperkönnyű topszettekre, mivel hazánkban nem jellemzőek a kevés halas, finomszereléses versenyek, mint például Franciaországban. Még egy keszeges versenyen is 5–10 kg között kell fogni és nem 8–10 db sügérre vagy pár szem bodorkára horgászni.

A **keszeges botok** alacsony tömegükkel, gyors reakcióidejükkel jellemezhetőek. A tagok falvastagsága vékony a súlycsökkentés miatt. Gyorsan reagálnak a bevágás mozdulatára, viszont nem bírják a nagy terhelést. Keszeges bottal nem lehetetlen egy nagyobb testű pontyot megfogni, azonban erővel irányítani vagy az akadóból kikényszeríteni már nem lehet vele. Azért sem lehetséges ez, mert nem szabad egy keszeges botra 14–16-osnál vastagabb zsinórt feltenni. A keszeges (és a csúcs-) botokat a könnyű, gyors, feszes jellemzőkkel szokták leírni. Folyóvízi 20–30 g-os lapos úszókkal való horgászatra nem javaslom ezeket a botokat.

Az **allround botok** (azaz „mindenes” vagy univerzális) erősebbek a keszeges botoknál, de kevésbé terhelhetőek, mint a kifejezetten pontyos botok. Azoknak a horgászoknak ajánlom, akik szeretnek keszegre horgászni, de pontyozni is gyakran szoktak versenyszerűen. A különböző horgászati helyzeteket a topszettek cseréjével lehet megoldani. Keszegre a finomabb és könnyebb, pontyra az erősebb és vastagabb falú típusokat kell használni. A topszettek cseréjével a bot karaktere jelentősen megváltozik, és alkalmassá válik a legtöbb szituáció megoldására. Egy ilyen bottal nyugodtan megfogható 50–60 kg hal egy nyílt vízi horgászaton. Az allround botokon már megjelenik a „power” (azaz erő, erős) illetve a „river” (folyóvízi) felirat.

A **pontyos botok** kifejezetten nagy mennyiségű és nagy testű hal megfogására lettek kifejlesztve. (A „carp” vagy „specimen” feliratok jelzik az ilyen botokat.) Ezek a botok annyiban tudnak többet az allround botoknál, hogy itt a teljes bot a nagy testű halak megfogására lett tervezve. Ezekkel a botokkal könnyen megfoghatók 8–10 kg-os, de akár 15+ kg-os halak is. A pontyos botokkal – ha szükséges – a halat vissza is lehet tartani az akadótól. Ennek megfelelően akár 22–25-ös zsinórral is horgászhat szelőkkel. A pontyos botokra az erős, lógós, szívs, lötyögős jelzőkkel szoktak utalni.

A **marginbotok** a partközeli horgászatokhoz lettek kifejlesztve. Mivel már a tervezésnél eldől, hogy nem lesznek bizonyos hosszánál hosszabbak, a 8,5–9 m-es botok meglepően karcsúak és feszesek annak ellenére, hogy nagy testű halak megfogására készültek. A kellő falvastagság miatt lehet őket rövid spiccbotként is használni, ha esetleg nem rakósként akarod.

Ha kételkednél abban, hogy milyen nagy halakat is meg lehet fogni egy rakós bottal, akkor ajánlom neked az alábbi videót.

Mérhető tulajdonságok

Ezek azok a számmal jellemezhető paraméterek, melyeket a gyártók a katalógusokban megadnak.

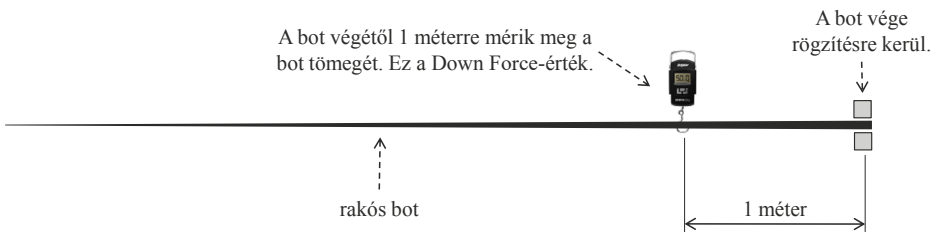
Tömeg

A botok **tömegét** magunk is egyszerűen lemérhetjük egy konyhai mérleggel. A botot záródugók, minitoldó és gumizás nélkül kell lemérni. A gyártók által mindig a minitoldó nélküli értékek vannak megadva. Sajnos sokszor előfordul, hogy például a bot tömegét mérlegen lemérve nem a katalógusban megadott értéket kapjuk. Jellemző tömegek a különböző botkategóriákhoz (13 méter, minitoldó nélkül):

- »» Csúcs rakós bot: 800–900 gramm
- »» Allround bot: 870–970 gramm
- »» Pontyos bot: 950–1100 gramm
- »» Nagyhalas bot: 1000–1300 gramm

Down force

A **down force** (DF) szó szerint lefelé ható erőt jelent. Ebben sokkal több információ van benne, mint a bot tömege. Azt is mutatja, hogy mennyire orrnehéz vagy éppenséggel jól kiegyensúlyozott a bot. A csúcsbotok DF-értéke (minitoldó nélkül) 3400–3500 g körüli, míg egy csúcs pontyos bot DF-értéke 4200 g környékén van.

Down force mérése

A DF-értéket úgy mérik, hogy összerakják a botot. A bot legvégét beakasztják egy fix tartóba, és a bot végétől 1 m-re megméri a bot tömegét. Véleményem szerint szerencsésebb lett volna a végétől 0,5 m-re mérni, mert körülbelül így fogja a horgász a botot. Bizonyára megvan az oka, hogy a bot végétől 1 m-re határozták meg a mérési pontot.

Hossz

A **bothossz** 13 méter. Vagy mégsem? A katalógusokban ritkán található meg a rakós bot valódi hossza. Ha nagy ritkán el is éri azt a bot, akkor valami használhatatlanul vékony spiccel teszi, amit az első használatnál azonnal kidob belőle az ember. Előfordul az a kifejezés is a katalógusokban, hogy „length with mini extension”, azaz „hossz minitoldóval”. A bot tényleges méretét és a minitoldó hosszát aztán meg mélyen elhallgatják. Egy szó, mint száz, a legtöbb bot 12,2 és 12,7 m közötti hosszúságú. Ezekhez a botokhoz 0,8 és 0,3 m hasznos hosszúságú minitoldót kell használni, hogy elérje a 13 m-t.

A bothossz és a jó tömegadat tehát szorosan összefügg. Egy könnyűnek tűnő bot lehet, hogy csak 12,2 m hosszú. Amit nyerünk a réven, azt elvesztjük a vámon. Vagyis 0,8 m-es minitoldóval használva nehezebb botot kapunk, mint egy eredetileg 12,6 m-es, 50 g-mal nehezebb bot (ahhoz ugyanis csak 0,4 m-es minitoldó kell).

Jó példaként kell említenem a Sensas rendszerét. Az XL botcsalád pontosan 13,0 m hosszú. Ezt a hosszt keszeges topszettel tudja a bot (amely maximálisan 1,8-as csőgumival szerelhető). A spiccet kivéve pontosan 12,5 m lesz a bot, amely a hozzá tartozó 0,5 m-es minitoldóval újra 13 m-ben használható. Sőt a Sensas arra is figyel, hogy a botot 11,5 m-ben is jól lehessen használni. Ez az U20-, női, masters- és veterán-kategóriákban számít igazán. A 12,5 m-es botról a nyéltagot (-2 m) levéve csak 10,5 m lenne a bot. Ezért adnak hozzá egy 1 m-es minitoldót, mellyel pontosan 11,5 m-es lesz.

Belógás

A botok **belógása** könnyen mérhető lenne, de a gyártók nem adják meg ezt az adatot. Alapos tesztelők szokták ezt az értéket kimérni az egyes botokhoz. A bot nyéltagját vízszintesbe helyezik (vízmértékkel kimérve), és megméri az ideális (teljesen vízszintes) vonal és a spicc hegye közötti távolságot. A jelenlegi csúcsbotok belógása 20 cm alatt van, 13 m-es hosszban. A pontyos botok belógása jellemzően ennél sokkal nagyobb, akár 40–50 cm is lehet.

Nyéltagátmérő

A rakós botok nyéltagátmérője jellemzően körülbelül 35 és 50 mm között változik. A 35 mm körüli érték a vékony marginbotokra jellemző. A 13 m-es botok nyéltagja általában 40 és 50 mm közötti. A 2010-es években divat lett az ún. slim botok gyártása 41–43 mm átmérővel. A kisebb kézben is kellemesebb a fogásuk, és szélállóbbak is. A vékony botok viszont sohasem olyan gerincesek, mint vas-

tagabb társaik. Ráadásul ahhoz, hogy a vékony átmérőnél is kellően gerinces legyen, plusz anyagmennyiséget kell használni. Ez a csőkeresztmetszet szilárdságtani jellemzőiből adódik (inercianyomaték, $[m^4]$). Egy „csúcsvékony” bot tömege ezért 950–970 g (pl. Tubertini Erre X, Garbolino Slimax Perfect Match), míg egy „normál/vastag” csúcsbot tömege maximum 850–900 g (pl. Sensas Nanoflex 5G 94XL).

TIPP: A bot nyéltagjának átmérőjét csak horgászat közben lehet kellően kitapasztalni. Érdeemes vásárlás előtt egy ilyen méretű botot kölcsönkérni és horgászni vele legalább egy alkalommal. Ezután már el tudod dönteni, hogy megfelel-e neked. A nagyobb átmérőjű botok nem kényelmesek mindenkinek. Az átlagosnál kisebb kézfejjel rendelkezőknek a vékonyabb botokat javaslom.

A 2010-es évek második felében kezdtek el a gyártók ún. „parallel” (párhuzamos) botokat építeni. Ez azt jelenti, hogy a bot utolsó (13-as) nyéltagja már nem kúpos, azaz nem vastagodik. A horgász felőli vége ugyanolyan átmérőjű, mint az előző (11-es) tag. Ennek előnye, hogy kényelmesebb a bot fogása, mert nem vastagodik az átmérő. Ugyanaz a minitoldó jó az utolsó és az utolsó előtti tagba egyaránt. Ezeket a botokat 2 csőben kell szállítani, mert a 11-es tag nem megy bele a 13-as tagba. Ilyen botok például a Sensas Parallel XL széria botjai.

A Tubertini cég botjai esetében még egy tag parallel építésű, azaz az utolsó (13-as) és az utolsó előtti (11-es) tag egyaránt parallel. Emiatt ezeket a botokat 3 csőben kell szállítani. A 13-as és 11,5-es tagok egymással felcserélhetőek.

Spiccátmérő

A jelenlegi rakós botok már egytől egyig úgy készülnek, hogy a spiccekből ne kelljen levágni a begumizáshoz. Keszeges horgászathoz legalább 2–2,5 mm belső átmérőt javaslok. Pontyozáshoz olyan topszettet válassz, amelynek belső átmérője 3,5 mm körüli. Marginhorgászathoz és erős csőgumikhoz a 4,5–5,0 mm belső spiccátmérő szükséges.

Egyéb tulajdonságok

Ezeket a tulajdonságokat nem kötik az orrunkra a gyártók. Utánajárással, kérdéssel és a bot kézbe vételével győződhetünk meg róluk. Botcsere esetén, az új bottal való találkozásra én mindig el szoktam vinni magammal a használt pálcát is. Tudom ugyanis, hogy mit tud a régi. Egymás után kézbe véve őket, könnyen meg tudom határozni az új bot karakterét.

A tagok erőssége

A tagok erősségén azt értem, hogy a bot tagjai mennyire ellenállóak összeroppanás ellen. Erre semmiféle utalást nem fogsz találni a katalógusokban. Érdeemes esetleg a közösségi médiában az egyes szakmai csoportokban utánakérdezned.

A gyártók a tagokat különböző szövésekkel is erősítik. Ezekkel általában a bot 3., 4. és 5. tagján találkozunk, valamint a nyéltagok „könyök alatti” részén.

Szövésék a bot 4. és 5. tagján

Reakcióidő, feszeség

Műszakilag ez nem lenne egy megmérhetetlen paraméter. A botnak azt a tulajdonságát jellemzi, hogy egy gyors mozdulat indításakor (pl. bevágás) mennyire gyorsan reagál a bot spicce. Természetesen a keszezes, illetve a csúcsbotok a legfeszesebbek, ezek reakcióideje a legkisebb. A skála másik végpontját az alsó kategóriás pontyos botok jelentik, lógósak és lassan reagálnak. Ennek a paraméternek leginkább a mindenes (azaz allround) botok kategóriában érdemes jobban utánajárni. Ezek között lehet kifejezetten feszes, de lehet lógós pontyos jellegű is.

Anyagösszetétel

A bot testét alkotó karbonszálakat gyantába ágyazzák. Ez a gyanta lehet a gyártás folyamán porszerű vagy folyékony állagú. A térhálósodás folyamán válik szilárdná. A gyártók hétpecsétes titokként kezelik a karbonszövetek és a gyanták összetételét, szálirányát és a gyártás minden paraméterét.

Annyit tudunk a botok anyagáról, hogy minél könnyebb és feszesebb (csúcs vagy keszezes) botot akarunk gyártani, annál kevesebb a gyanta aránya a késztermékben. Mivel kevesebb a gyanta, ezért kell sokkal pontosabban szabályozni a gyanta mennyiségét a gyártási folyamat során. Ez jelentősen megdrágítja a gyártást.

Az erősebb, lötyögősebb pontyos botok több gyantát tartalmaznak. Sokkal megengedőbbek a horgász hibáival szemben, mint a törékeny, feszes keszezőbotok.

Kopásállóság, toldások

Egyes botok hajlamosabbak a kopásra, míg más botok kevésbé. Kopása van a toldásoknak, amit késleltetni tudsz azzal, hogy vigyázol a botra. A lakkozás, illetve festés kopását kevésbé tudod befolyásolni. Sok botról lekopik a lakkozás, ezért lesz fényes a bot. A fényes botok nem csúsznak jól a kézben.

Toldási felület a 4. és 5. tagon (Sensas 94XL SW)

A toldásokat mindig érdemes szemügyre venni. A botokat általában a 3. és 4. tag után szedjük szét, mert ezek passzolnak a leggyakoribb vízmélységekhez hazánkban. A bot élettartamát nagyban megnyújtja, ha ezeken a toldási helyeken céltartan kialakított toldási felület található.

Kompatibilitás

Az európai botgyártók száma jelentősen lecsökkent az elmúlt években. Több márka gyártója közös helyen a botjait. Ezáltal fordulhat elő, hogy különböző márkák botjai passzolnak egymáshoz. Ezekhez az információkhoz a különböző rakós botos fórumokon lehet hozzájutni. Érdemes kutakodni, ha a saját márkából nincs tag a botodhoz.

A nagyobb gyártók kifejezetten figyelnek arra, hogy a botok legalább botcsatládonként kompatibilisek legyenek egymással. Az azonos méretű tagok használatával a botok méretben kompatibilisek ugyan, de az anyaguk más. Egy pontyos bot tagjai jellemzően nehezebbek és kevésbé feszesek, mint egy azonos szériájú keszegecs boté.

Egyes gyártók (pl. Sensas) rendszere úgy épül fel, hogy amióta rakós botokat forgalmaznak, a topszettjeik mérete teljesen egyforma. A Sensasnál egy 15–16 éves botra könnyedén lehet napjainkban is topszettet vásárolni, mivel azok 1,5 évtizede teljesen egyforma méretűek. A topszettek anyagában jelentős eltérések vannak, mivel más-más célokra készülnek. A szuperkönnyűtől a nehéz nagyhalas topszettig minden megtalálható a kínálatban.

Tagellátás, garancia

Erre nincs jó recept. Érdeemes utánajárni, hogy melyik márka tart fenn magyarországi raktárt, illetve milyen a tagellátása Európában. Sokszor fél évig is eltart, mire egy tartalék tag megérkezik. Ezen sokat segít, ha megfelelő a hazai háttér. Érdeemes interneten vagy a közösségi médiában utánakérdezni ennek.

Értéktartás, amortizáció

A rakós bot olyan, mint az autó. Amint megvetted és a kezedbe kaptad, már is csökkent az értéke. Minél újabb és drágább botot vásárolsz, annál nagyobb arányban fogsz veszíteni rajta eladáskor. Ezzel számolnod kell, amikor rakós bot vásárlására szánod el magad. Egy csúcsbot pakkban akár 1 000 000 Ft-ba is kerülhet. Két év használat után kicsi az esélye, hogy a felénél többet kapjon érte az ember. Egy olcsó marginbot ára legyen 50 000 Ft. Ez pár év múlva – szép állapotban – is jó eséllyel eladható 40 000 Ft körül.

Használt bot vásárlása

A használt rakós bot megvétele tartogat rizikókat ugyanúgy, mintha egy autót venne az ember. Lehetnek benne rejtett hibák, sérülések. Az alábbiakban összefoglalom, hogy mire figyelj használt bot vásárlásakor:

- »» *Nézz utána a botnak. Kérdezz rá a környezetben, az internetes fórumokon vagy a közösségi médiában. Sok információt találsz a tematikus csoportokban.*
- »» *Népszerű botot válassz, mert ebből több fogyott az országban, és évek múlva is könnyű hozzá tagot szerezni, amennyiben pótlásra lesz szükséged.*
- »» *A tagok állapotát feltétlenül nézd végig. Ne legyenek rajta javítások. Javított tagot csak póttagként vegyél figyelembe. Egy botban több javított tag minősíti az eladót. Nem kimélte a botot.*
- »» *Nézz végig tüzetesen minden tagot! Ne legyenek a tagok végein beütődések, illetve a tagok palástfelületén ne legyenek sérülések, erős karcok.*
- »» *Inkább nagyobb pakkot vegyél, amiben elegendő topszett és póttag van.*
- »» *Oldalkivezetős topszettel árult botot keress. Ez topszetenként 3–5000 Ft pluszki költség is lehet utólag.*
- »» *A gumizásért ne fizess, illetve ne dönts a gumik értéke miatt egy rossz állapotú bot mellett.*

Neves márkák

Nem céloom minden egyes gyártó felsorolása, és sorrendet sem kívánok állítani közöttük. A hazánkban kapható és megbízható márkákat sorolom fel ABC sorrendben:

Browning	Italica	Rive
Colmic	Maver	Sensas
Daiwa	Milo	Trabucco
Garbolino	Preston Innovations	Tubertini